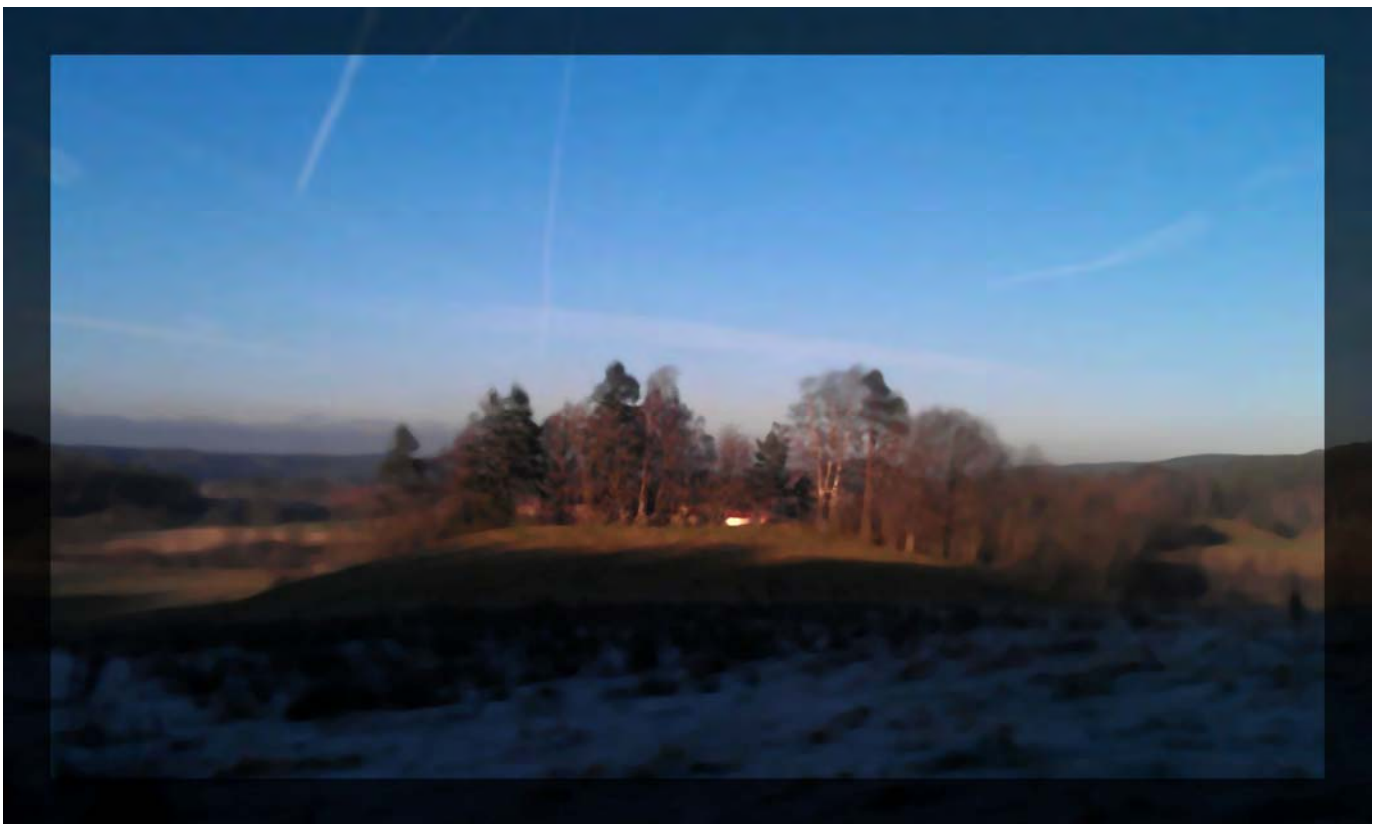

Stenåldersboplatser i Backadalgången

Arkeologisk förundersökning av fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104 i Ale kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning

RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104, Nödinge socken, Ale kommun

Andreas Åhman

Västarvet kulturmiljö

Lödöse museum Rapport 2012:19

Författare Andreas Åhman
Grafisk form och Layout Andreas Åhman
Omslagsbild Foto taget av Andreas Åhman. Fotot visar en
överblick över RAÅ Nödinge 27:1

Västarvet kulturmiljö, Lödöse museum
Museivägen 1
463 71 LÖDÖSE

Telefon 0520-89 700
Fax 0520-66 00 47
Hemsida www.vastarvet.se

Stenåldersboplatser i Backadalgången.

Arkeologisk förundersökning av fornlämningarna RAÄ
Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104 i Ale kommun, Västra
Götalands län.

Lödöse museum 2012:19

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Landskapsbild	4
Naturlandskap	4
Fornlämningsmiljö	5
Metod	6
Resultat	6
Nödinge 5:1	6
Nödinge 27:1	8
Nödinge 100	9
Nödinge 103	9
Nödinge 104	11
Resultat gentemot undersökningsplanen	12
Materialets potential	12
Slutsatser samt åtgärdsförslag	12
Referenser	13
Otryckta källor	13
Tekniska och administrativa uppgifter	14
Bilagor	14

Figur 1. Karta över Västra Götalands län med den aktuella platsen markerad med röd cirkel.

Sammanfattning

Under hösten 2011 genomförde Västarvet kulturmiljö en arkeologisk förundersökning av fem registrerade stenåldersboplatser i Backadalgången i Ale kommun, fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104. Förundersökningen genomfördes på uppdrag av Ale kommun och genomfördes med anledning av detaljplanarbete.

Förundersökningen av RAÄ Nödinge 5:1 resulterade i mycket rik flintförekomst. Inom boplatsens östra del fanns en hög koncentration av fynd. Utifrån fyndmaterialet har boplatsen daterats till mesolitisk tid.

Förundersökningen av RAÄ Nödinge 27:1 resulterade i förekomst av slagen flinta och boplatsslämningar i form av två härdar och en sotfläck. Boplatsens ålder är i nuläget oklar men kol från en av anläggningarna har skickats för datering.

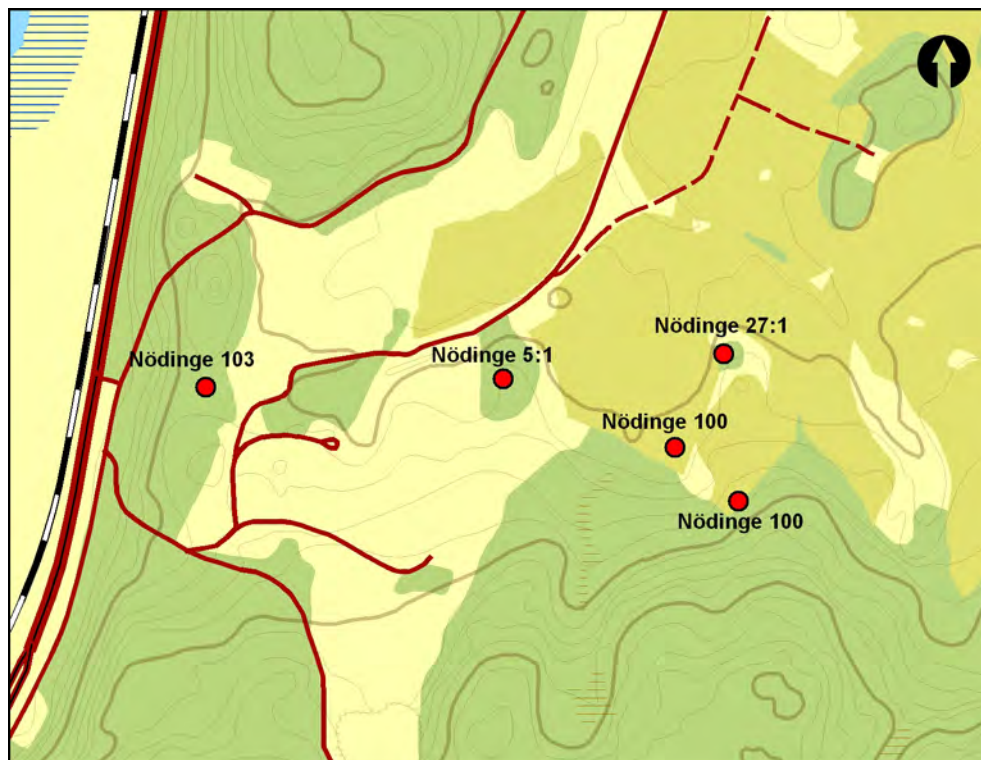
Förundersökningen av RAÄ Nödinge 103 resulterade i relativt riklig förekomst av slagen flinta. Flintmaterialet tyder på att boplatsen är från mesolitisk tid. Boplatsen har påverkats av sentida markgrepp men innehåller trots detta enligt vår bedömning ett intressant material för fortsatta undersökningar.

Förundersökningen av RAÄ Nödinge 100 och 104 resulterade endast i ett fåtal fynd av slagen flinta och i övrigt förekom inga bevarade boplatsslämningar.

Skulle vidare exploatering bli aktuell som berör fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1 och 103 så anser Västarvet att det ska undersökas inför ett eventuellt borttagande. För RAÄ Nödinge 100 och 104 så föreslår vi inga vidare antikvariska åtgärder.

Figur 2. Utsikt över fornlämning RAÄ Nödinge 27:1.

Figur 3. Karta som återger läget för de aktuella fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104. Skala 1:10 000.

Bakgrund

Under sex höstdagar i november 2011 genomförde Västarvet kulturmiljö, Lödöse museum en arkeologisk förundersökning av fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104 i Ale kommun, Västra Götalands län.

Förundersökningen genomfördes på uppdrag av Ale kommun och skedde med anledning av att kommunen planerar en detaljplan för bostäder och därför ansökt om tillstånd hos Länsstyrelsen att göra ingrepp i fornlämningarna. Förundersökningen har genomförts i enlighet med Länsstyrelsens beslut, diarienummer 431-21231-2011. Syftet med förundersökningen var att fastställa och beskriva de berörda fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning och sammansättning.

Kostnadsansvarig har enligt Länsstyrelsens beslut varit Ale kommun. Projektledare har varit Mats Hellgren och fält- och rapportansvarig har varit Andreas Åhman, båda anställda som arkeologer vid Västarvet kulturmiljö, Lödöse museum.

Landskapsbild

Naturlandskap

Det aktuella planområdet ligger i Backadalgången som är en bidalgång till Göta älvdalgången. Platsen ligger sydost om Nödinge samhälle. Topografin utgörs av ett kuperat landskap dels med moränbundna bergshöjder med skog dels sluttningar och dalgångar med öppen åker- och hagmark.

Fornlämningsmiljö

I Backadalgången finns ett 20-tal registrerade fornlämningar varav flertalet utgörs av stenåldersboplatser. Boplatserna ligger generellt på höjder i landskapet som är belägna cirka 25 meter över havet eller på högre nivå. Under förhistorisk tid var havsnivån högre och under större delen av äldre stenåldern var dalgången var en skyddad havsvik som gav en gynnsam miljö med goda försörjningsmöjligheter. Stenåldersboplatserna har vanligen varit belägna i skyddade lägen i anknytning till havsstranden där man har kunnat utnyttja marina resurser. Fynden på dessa platser utgörs dels av stenredskap och slagen flinta som är restprodukter efter redskapstillverkning.

De aktuella fornlämningarna som har undersökts är Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104, samtliga har varit registrerade som boplatser. Nedan följer en beskrivning av vad som var känt om platserna inför förundersökningen.

Nödinge 5:1

Nödinge 5:1 utgjordes enligt uppgifterna i FMIS inför förundersökningen av en 100 x 5 x 20 meter stor stenåldersboplat. Stora delar av denna boplat har förstörts av markingrepp. Boplaten har skadats av grustäkt i söder, av en anlagd motorbana i väst och vägar och djupa diken i norr. Vad som på grund av dessa markingrepp återstod var enligt uppgifterna endast en liten del som avgränsades åt öster av en mindre bergsrygg. Fyndförekomsten lär ha varit rikast i väster där marken schaktades bort när motorbanan anlades.

Nödinge 27:1

Nödinge 27:1 utgörs av en boplat kring en lägre moränklädd bergshöjd som ligger som ett impediment omgivet av åker- och betesmark. Enligt äldre uppgifter så ska ett 100-tal flintavslag ha hittats på 60-talet. Vid en besiktning av platsen som gjordes 1982 så växte det hög raps vilket gjorde marken svårbesiktigad men inom den markerade ytan hittades en tvärpil, 11 knutor och cirka 60 avslag. Man bedömde att den centrala delen av boplaten var i på krönet av moränåsen i södra delen av området. I norra delen skall det ha funnits färre fynd men här har man enligt uppgifter å andra sidan hittat en spånpilspets med tånge och en Lihultsyxa av bergart.

Nödinge 100

Nödinge 100 har varit registrerad som en boplat. Den upptäcktes vid en utredning år 2008. Boplaten är belägen på en lägre platå i hagmark. Under utredningen observerades två gropar och flera flintavslag i sökschakten.

Nödinge 103

Nödinge 103 utgörs enligt beskrivningen i FMIS av en 55 x 35 meter stor boplat bestående av en hård, två gropar samt ett flertal flintavslag och två flintskrapor. Boplaten är belägen i ett sadelläge mellan två bergskrön. Marken utgjordes av hagmark. Boplaten upptäcktes år 2008 vid en utredning.

Nödinge 104

Fornlämning RAÄ Nödinge 104 har varit registrerad som en boplat. Enligt uppgifterna i FMIS var boplaten ca 85 x 45 meter stor och bestod av en sotfläck och ett 20-tal flintavslag. Den upptäcktes vid en utredning år 2008.

Metod

Förundersökningen genomfördes som en sökschaktsgrävning vilket innebar att det över jordskiktet grävdes bort med en grävmaskin för att söka efter fynd och frilägga eventuella bevarade lämningar inom de aktuella fornlämningarna. Schaktningen styrdes av en arkeologi som under arbetet rensade schaktytan för hand för att söka efter lämningar och fynd.

Läget för schakt, fynd och lämningar har dokumenterats genom digital inmätning med gps-utrustning. Arkeologiska lämningar har undersökts för att fastställa art och fornlämningsstatus. Från enstaka lämningar så har träkol samlats in för datering med ¹⁴C-analys. Fynden har samlats från rensning i förundersökningsschakten eller från platser på marken där jorden legat öppen. Fynden är insamlade och knutna till inmätta fyndenheter. Fynden har tvättats och registrerats på Lödöse museum och kommer tillvaratas i museets magasin där de kommer att bli tillgängliga för framtida forskning.

Dokumentationen har kompletterats genom digitala fotografier.

Resultat

Inom de aktuella fornlämningarna grävdes totalt 74 förundersökningsschakt som tillsammans motsvarade cirka 2125 kvadratmeter. Totalt har 1425 fynd registrerats från de undersökta platserna. Nedan följer en beskrivning av resultatet från de olika fornlämningarna följt av en kort bedömning av den vetenskapliga potentialen för respektive plats.

Nödinge 5:1

Inom fornlämning RAÄ Nödinge 5:1 grävdes 36 förundersökningsschakt. Den sammanlagda schaktytan var 484 kvadratmeter. Området utgörs av en moränbunden bergshöjd som i de centrala delarna präglas av partier med berg i dagen. Schakten grävdes i huvudsak i slänterna runt detta berg. I schakten påträffades mycket rikligt med slagen flinta. Totalt har 1282 fynd registrerats från platsen varav 1280 var slagen flinta och 2 var möjliga knackstenar av övrig bergart. Flinta förekom i stort sett i alla schakt men särskilt riklig var förekomsten öst och sydöst om den centralt belägna bergshöjden. En tydlig koncentration av flinta fanns i schakt 1178, 1199, 1158 och 1765. Fyndförekomsten avgränsas mot söder av täktverksamhet, mot väster och norr av sentida markingrepp. Åt öst avtar fynden i schakten på åkermarken i takt med att marknivån sjunker. Totalt bedömer vi att boplatstens utsträckning motsvara cirka 100 x 100 meter stort område. En karta över förundersökningsschakt som även visar andelen fyndförekomst i schakten finns i bilaga 1.

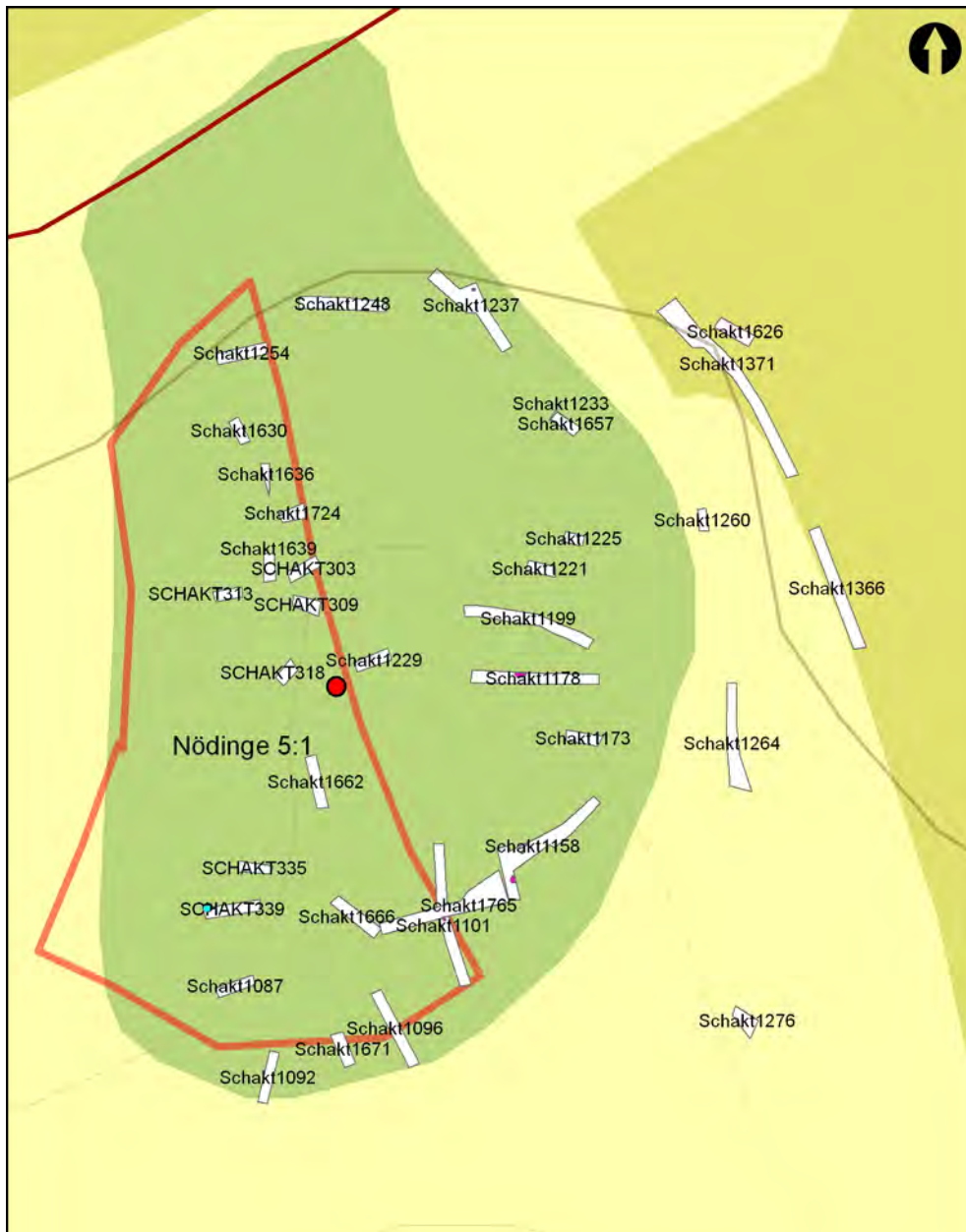
Bland flintfynden fanns 38 spån och spånfragment samt 37 mikrospån och mikrospånfragment. På platsen hittades även ett antal kärnor. Av dessa fanns ett tiotal plattformskärnor och fragment av plattformskärnor. I övrigt fanns fem handtagskärnor och kölformade kärnor samt ett antal oregelbundna övriga kärnor som knutor och diskoida kärnor. Bland flintorna fanns också två fragment av kärnyxor varav den ena varav Sandarnatyp. Andra redskap som förekom var en avslagsskrapa och ett spån med retusch. Resterande flintmaterial utgjordes av avslag, splitter och övrig slagen flinta ett massmaterial av allmän karaktär

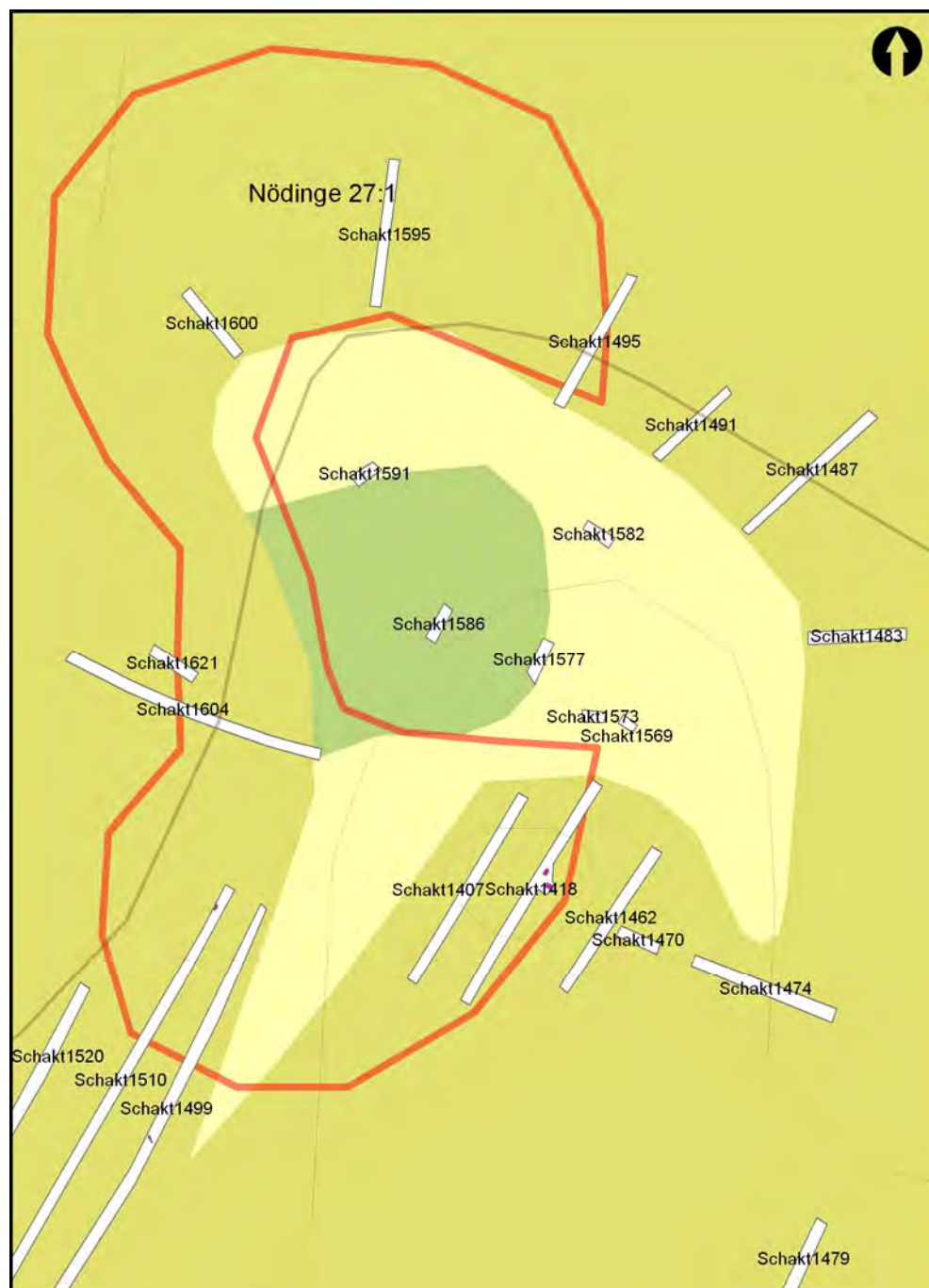
som kan betraktas som restprodukter från redskapstillverkning. En redovisning av fynden finns i bilaga 3.

I schakt 1101, 1158 och 1199 observerades mörka fläckar under schaktningen som först tolkades som möjliga anläggningar. Vid närmare undersökning av dessa visade det sig vara ett mörkare lager med sotinblandning som förekom sporadiskt i schakten. I detta lager förekom rikligt med fynd.

Fornlämning Nödinge 5:1 utgörs av en boplats med riklig förekomst av flintmaterial av mesolitisk karaktär. Bland annat förekom redskap som typologiskt hör till Sandarnakultur, d v s under perioden 8400-6000 f.Kr. Vid förundersökningen förekom inga anläggningar. Med tanke på den rikliga förekomsten av flinta bedömer vi att Nödinge 5:1 har mycket hög vetenskaplig potential för framtida undersökning.

Figur 4. Karta över schakt inom Nödinge 5:1. På kartan syns även fornlämningens tidigare avgränsning markerad med röd linje. Skala 1:1000.

Figur 5. Karta över schakt inom fornlämning Nödinge 27:1. Skala 1:1000.

Nödinge 27:1

Inom fornlämning RAÄ Nödinge 27:1 grävde 19 förundersökningsschakt som tillsammans motsvarade en yta av ca 430 kvadratmeter. Området utgörs av en moränbunden höjd som utgör ett impediment omgivet av åkermark på vilken man hittat slagen flinta. De flesta schakt grävdes på åkermarken i sluttningarna men vissa schakt grävdes även på det trädbevuxta impedimentet. I schakten (samt på enstaka platser på marken där jorden låg fri) så hittades totalt 61 fynd som utgjordes av slagen flinta. Majoriteten av fynden fanns inom fornlämning-

ens södra del, dels uppe på krönet av en moränås dels i den västra slänten av denna ås.

Flintmaterialet var av allmän karaktär och bestod i huvudsak av övrig slagen flinta och avslag. På platsen hittades i övrigt två ensidiga plattformskärnor, ett sidofragment av en plattformskärna, en knuta och en fragmentarisk kärna som troligen varit en kölformad kärna eller möjligen en handtagskärna. På platsen hittades även ett spån och ett spånfragment.

Högt beläget på krönet av en moränås inom södra delen hittades två härdar och en mindre sotfläck (A1434, A1443 och 1449). Åldern på härdarna är i nuläget okänd men träkol från en av dessa härdar har skickats för datering genom ¹⁴C-analys (A1434). Anläggningarna återges på karta i bilaga nr 1.

Förundersökningen visar att Nödinge 27:1 utgörs att ett boplatssområde med slagen flinta samt viss förekomst av anläggningar. Vår bedömning är att boplatsten motsvarar en yta av 120 x 90 meter. Boplatsten ålder är i nuläget inte känd. Vår bedömning är att platsen har medelhög vetenskaplig potential.

Nödinge 100

Inom fornlämning RAÄ Nödinge 100 grävdes fyra förundersökningsschakt. Schaktens längd varierade mellan 87 och 114 meter och motsvarade sammanlagt en yta av cirka 625 kvadratmeter. I ett av dessa schakt (Id 1510) hittades en bit övrig slagen flinta. I schakt 1510 och 1499 påträffades vid schaktningen två diffusa mörkfärgningar som emellertid bedömdes vara naturliga och inte några boplatsslämningar efter att de hade undersökts närmare.

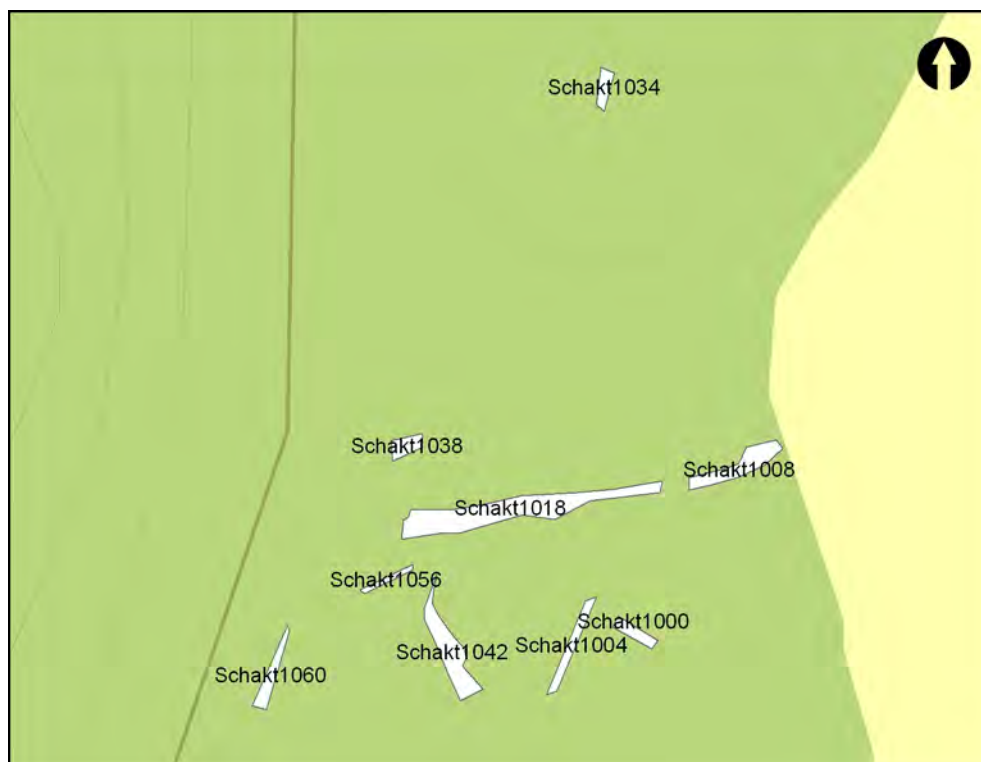
Resultatet av förundersökningen visar med tanke på att vi inte upptäckte mer än en bit flinta och inga lämningar att det inte finns någon boplat. Vår antikvariska bedömning är därför att RAÄ Nödinge i stället skall bedömas som en fyndplats för flinta och att platsen därmed inte är en fast fornlämning utan istället en övrig kulturhistorisk lämning. Vår bedömning är vidare att ytterligare arkeologiska åtgärder inte behövs på denna plats.

En karta över schakt inom Nödinge 100 finns i bilaga 1.

Nödinge 103

Den östra delen av fornlämningen RAÄ Nödinge 103 var vid förundersökningstillfället förstörd genom att marken hade schaktats bort och därefter fyllts ut med fyllnadsmassor samt överst ett lager av grus. Den resterande delen av boplatsten var belägen inom ett flackt sadelläge mellan två bergsklackar. Marken utgjordes av blandskog. På platsen fanns även sentida påverkan i form av flera cementfundament som förmodligen kan ha utgjort brofundament, kanske har de ingått i någon form av räls-/spårbana som gått över svackan i nord-sydlig riktning. I södra delen fanns även mycket modernt skräpmaterial som indikerar att marken kan vara störd i sen tid.

Inom fornlämning RAÄ Nödinge 103 grävdes 9 förundersökningsschakt. Alla utom ett av schakten grävdes i den plana marken i sadelläget. Schaktens längd varierade mellan 4 och 35 meter och den sammanlagda ytan var cirka 105 kvadratmeter.

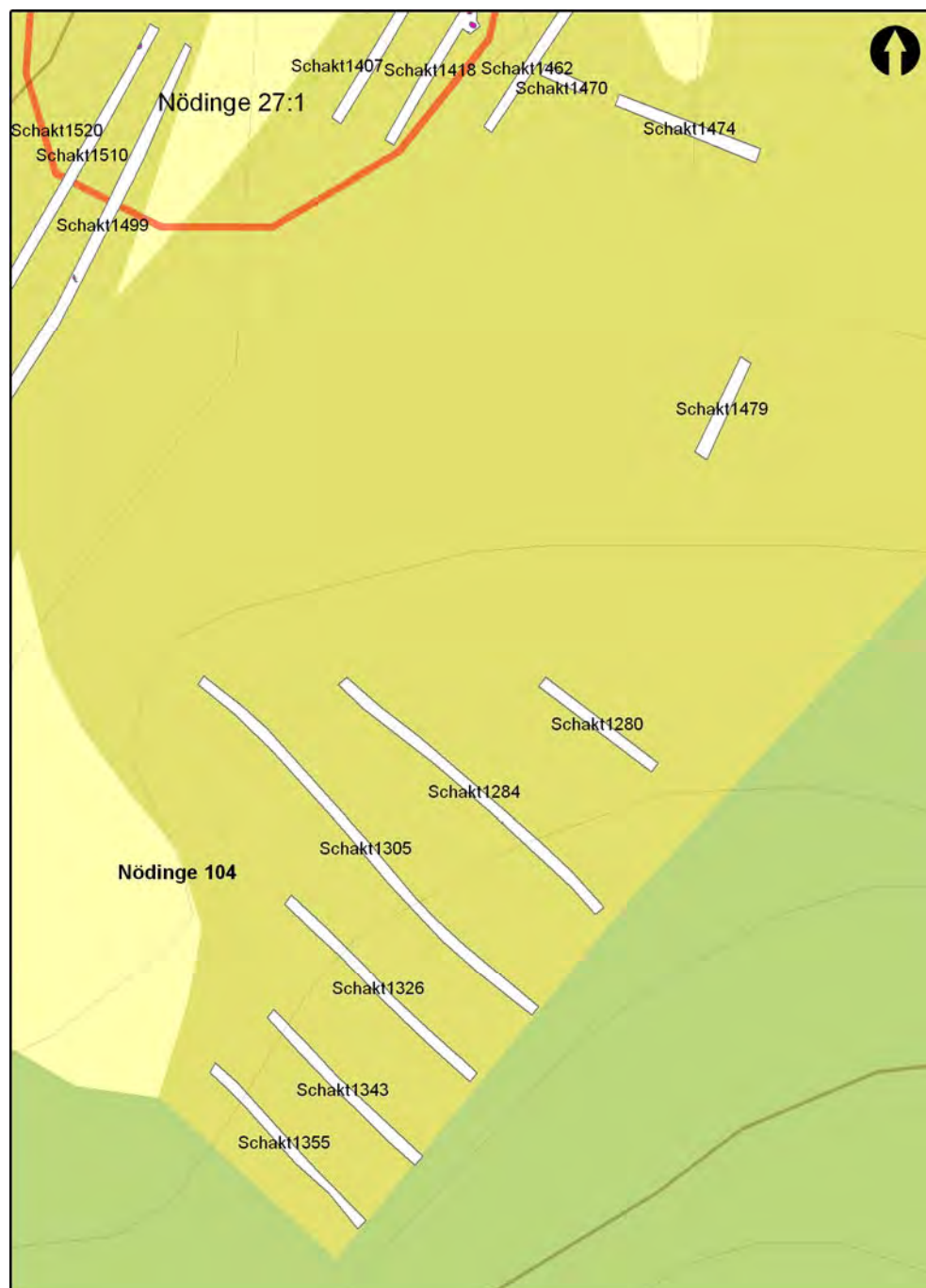
Figur 6. Karta över schakt inom fornlämning RAÄ Nödinge 103. Skala 1:1000.

Från de centralt belägna schakten inom en 65 x 45 meter stor yta samlades totalt 78 fynd av slagen flinta in. Flintmaterialet utgjordes förutom övrig slagen flinta och avslag även av ett antal kärnor och kärnfragment. Bland kärnorna fanns en ensidig tvåpolig kärna och ytterligare ett fragment som förmodligen är av samma slag, en typ som kan vara från Hensbacka/Sandarna kultur. Dessutom fanns två sidofragment av plattformskärnor och ett kärnfragment där typen inte gick att avgöra. En redogörelse av fynden finns i bilaga 3.

I schakten, 1018 och 1056, observerades vid schaktningen antydning till sotiga mörkfärgningar men vid närmare granskning av dess hade de varken tydlig form eller något djup. De tolkades därför inte som boplatslämningar. Inget lämpligt material för datering hittades därmed inom boplatsen.

Vi bedömer att boplatsen är 65 x 45 meter och avgränsas åt öst av schaktinngrepp, åt söder av berg, åt väster av slänt och åt norr av berg. Boplatsen har ett mycket intressant topografiskt läge belägen på en markant höjd med utsikt över Göta älv. Under mesolitisk tid har den haft ett utskjutande läge i direkt anslutning till havet i ett omgivande skärgårdslandskap. Boplatsen ålder är oklar men i flintmaterialet finns ett mesolitiskt inslag. Förundersökningsresultatet visar att det inom fornlämningen finns relativt rik förekomst av slagen flinta. Några bevarade boplatslämningar upptäcktes emellertid inte. I övrig bör det betonas att området har skadats genom sentida ingrepp.

Vår antikvariska bedömning är att RAÄ Nödinge 103 är en fast fornlämning som har medelhög vetenskaplig potential och att den bör undersökas vid eventuell exploatering.

Figur 7. Karta över schakt inom fornlämning RAÄ Nödinge 104. Skala 1:1000.

Nödinge 104

Inom RAÄ Nödinge 104 grävdes 7 förundersökningsschakt. Schakten varierade i längd mellan 15 och 66 meter. Tillsammans motsvarade förundersökningsschakten en yta av cirka 280 kvadratmeter.

Inom den förundersökta ytan hittades endast fyra bitar slagen flinta och inga lämningar av antikvariskt intresse.

Med tanke på det ringa antalet flintfynd och att det inte fanns några bevarade boplatslämningar i förundersökningsschakten är vår bedömning att RAÄ Nödinge 104 inte utgör ett boplatsoområde. Vår bedömning är att det är en fyndplats för flinta och således inte en fast fornlämning utan en kulturhistorisk

lämning. Vår bedömning är vidare att ytterligare arkeologiska åtgärder inte behövs på denna plats.

Resultat gentemot undersökningsplanen

Förundersökningen har genomförts i enlighet med den upprättade undersökningsplanen. Målen för den arkeologiska förundersökningen var i enlighet med förfrågningsunderlaget att förse Länsstyrelsen med ett fördjupat kunskapsunderlag inför vidare prövning av arbetsföretaget. Förundersökningen skulle i huvudsak resultera i att avgränsa fornlämningarna så att det inte råder någon tvekan om hur de berörs av framtida exploateringar. Vidare skulle fornlämningarnas art och innehåll beskrivas och fornlämningarnas vetenskapliga och pedagogiska värde bedömas. Denna målsättning har uppnåtts.

Materialets potential

Förundersökningen har bidragit till den generella kunskapen om stenåldern i regionen kring Göta älv. Resultatet av förundersökningen av RAÄ Nödinge 5:1 visar på ett mycket rikt och intressant flintmaterial som enligt vår bedömning härrör från mesolitisk tid. Platsen har enligt vår bedömning hög vetenskapligt och pedagogisk potential för att studera bosättning och resursutnyttjande under mesolitisk tid.

Inom RAÄ Nödinge 27:1 hittades slagen flinta samt två härdar och en sotfläck. Boplatsens ålder har ännu inte fastställts men prov från härdarna har sänts för ¹⁴C-analys. Boplatsen kan bidra till generell kunskap om stenåldern i Backadalängan. Vi bedömer att platsen har medelhög vetenskaplig och pedagogisk potential inför framtida undersökningar.

Inom RAÄ Nödinge 103 hittades slagen flinta som bedömdes innehålla mesolitiskt inslag. Boplatsen innehåller ett relativt rikt flintmaterial och har ett mycket intressant topografiskt läge. Dessvärre är boplatsen skadad genom flera sentida ingrepp. Ingrepp utgörs bland annat av schaktningar och anlagda betongkonstruktioner. Dessa störningar minskar sannolikt dess vetenskapliga potential något. Boplatsen kan trots detta bidra till kunskap om bosättning och resursutnyttjande under äldre stenåldern i Göta älvdalen. Vi bedömer att platsen med tanke på sentida ingrepp endast har medelhög vetenskaplig och pedagogisk potential.

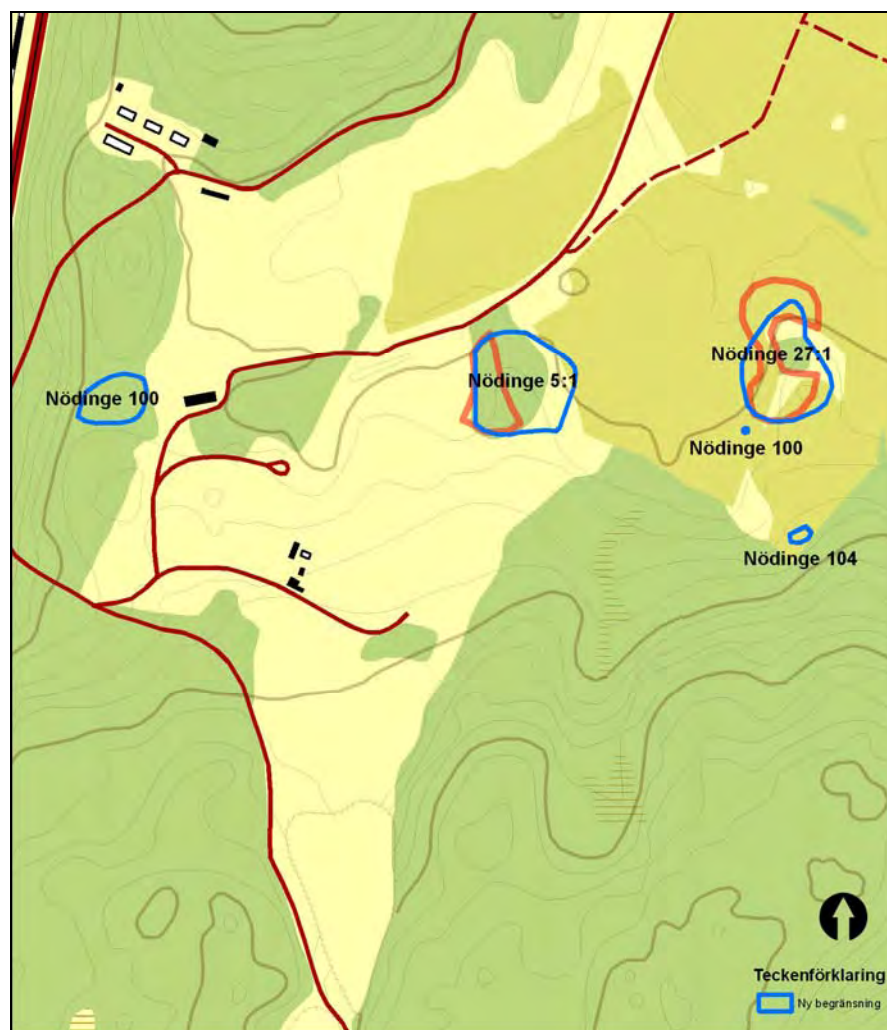
Inom RAÄ Nödinge 100 och 104 observerades endast enstaka fynd av slagen flinta och inga övriga lämningar av antikvariskt intresse. Vi anser därför att dessa platser inte har någon vetenskaplig eller pedagogisk potential.

Slutsatser samt åtgärdsförslag

Förundersökningsresultatet visade att det inom Nödinge 100 och 104 endast förekom ett fåtal fynd av slagen flinta och i övrigt fanns inga andra typer av boplatslämningar. Vi har därför bedömt att dessa platser inte ska betraktas som boplatser utan istället klassas som fyndplatser för flinta. Det innebär även att den antikvariska statusen ändras från fast fornlämning till övrig kulturhistorisk

lämning. Vi bedömer således även att inga ytterligare arkeologiska insatser är nödvändiga inom dessa områden.

Boplatserna RAÄ 5:1, 27:1 och 103 är fasta fornlämningar. Vid eventuell exploatering som berör dem så ska arkeologiska undersökningar genomföras inför ett borttagande. Den vetenskapliga och pedagogiska potentialen för respektive fornlämning varierar något. Nödinge 5:1 har hög potential. När det gäller Nödinge 27:1 och 103 bedömts ha medelhög potential. Vårt förslag till lämningarnas nya avgränsning återges i figur nr 8.

Figur 8. Karta över förslag till ny begränsning av de förundersökta lämningarna. De blå linjerna anger de gränser till lämningarna som har anmälts till FMIS.

Referenser

Johansson, L., 2008. Inför utvidgning av golfbana och bostäder på fastigheten Nödinge-Kullen 1:37 m fl, Nödinge socken, Ale kommun, Västergötland. *Lödöse museum rapport 2008:20*. Lödöse.

Otryckta källor

Riksantikvarieämbetets digitala fornminnesinformationssystem (FMIS).

Tekniska och administrativa uppgifter

Västarvet projektnummer:	10646
Länsstyrelsen diarienummer:	431-21231-2011
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Ale
Socken:	Nöding
Fastighet:	Backa 1:14, 1:8 m fl
Uppdragsgivare:	Ale kommun/sekter samhällsbyggnad
Ansvarig institution:	Västarvet kulturmiljö, Lödöse museum
Projektansvarig:	Andreas Åhman
Rapportansvarig:	Andreas Åhman
Fältpersonal:	Andreas Åhman och Mats Hellgren
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 g V
Fältperiod:	14-22 november 2011
Fältarbetstid:	56 timmar.

Bilagor

BILAGA 1. *Kartbilaga. Schakt och anläggningar.*

BILAGA 2. *Anläggningslista.*

BILAGA 3. *Fyndlistor.*

BILAGA 4. *Rapportlista.*

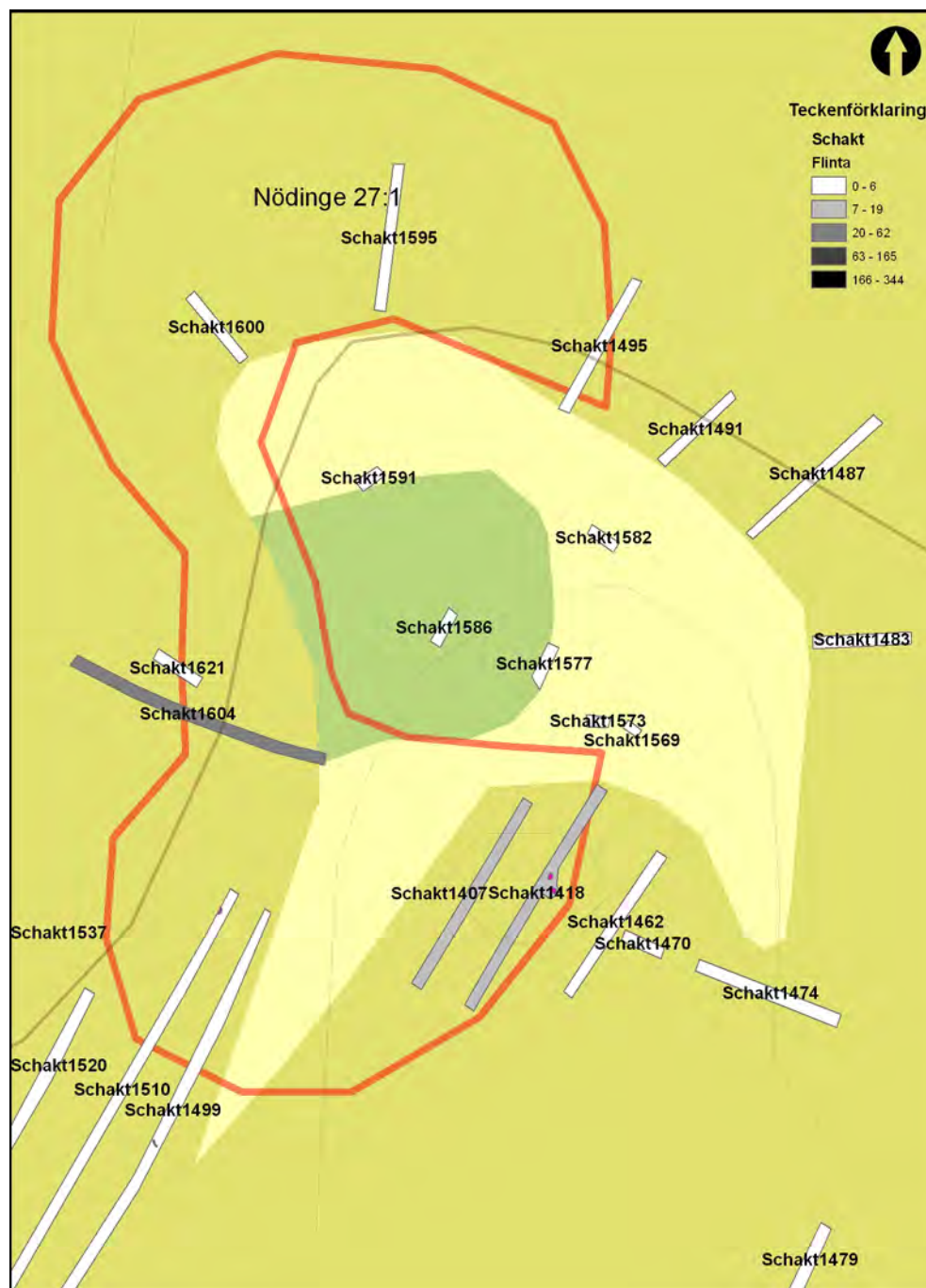
Bilaga 1

Schaktplan Nödinge 5:1

Kartan visar förundersökningsschakt inom Nödinge 5:1. På kartan syns även vilka schakt som innehöll mest respektive minst antal flinta. Skala 1:1000.

Schaktplan Nödinge 27:1

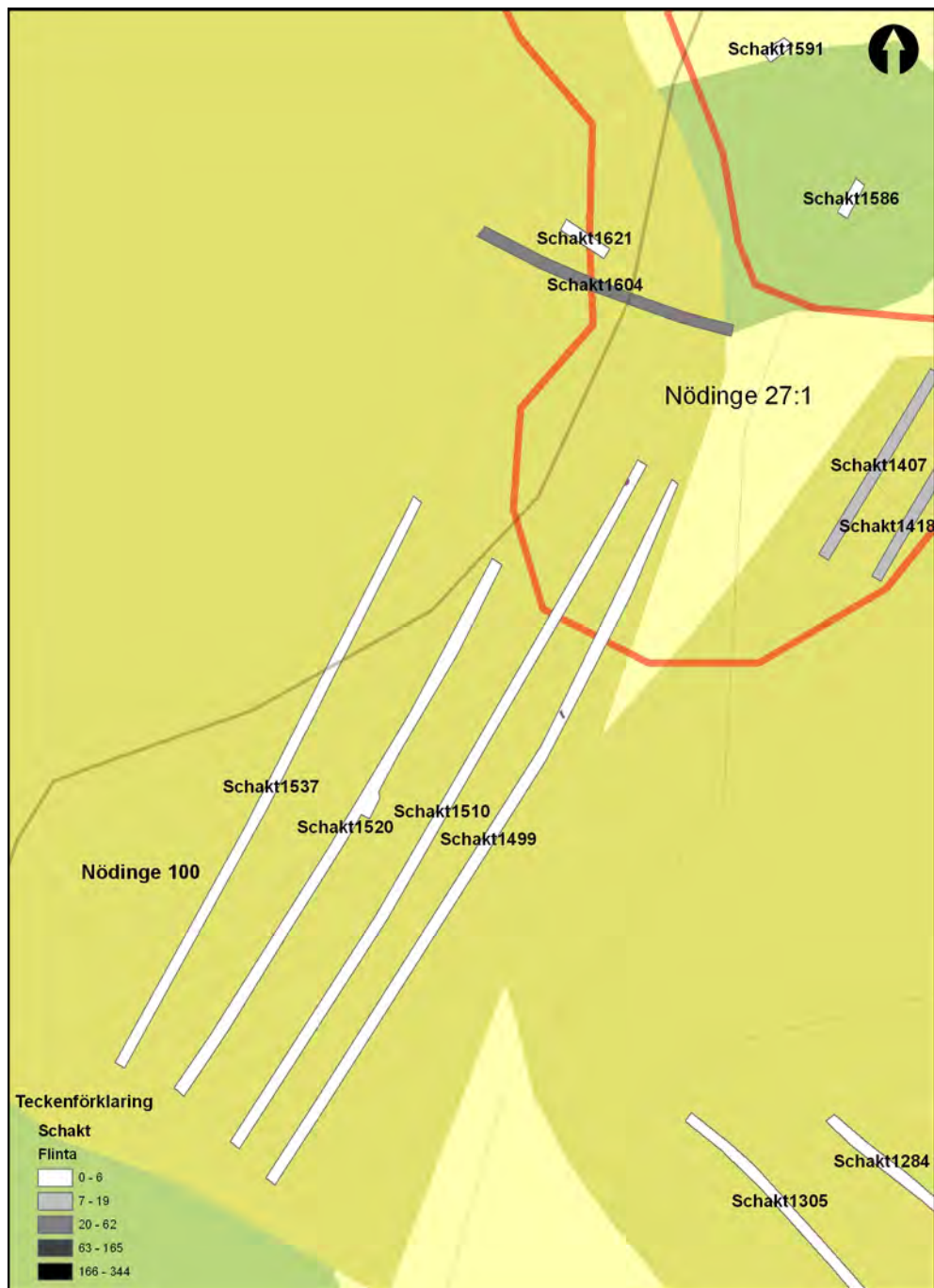
Kartan visar förundersökningsschakt inom Nödinge 27:1. På kartan syns även vilka schakt som innehöll mest respektive minst antal flinta. Skala 1:1000.

Anläggningsplan Nödinge 27:1

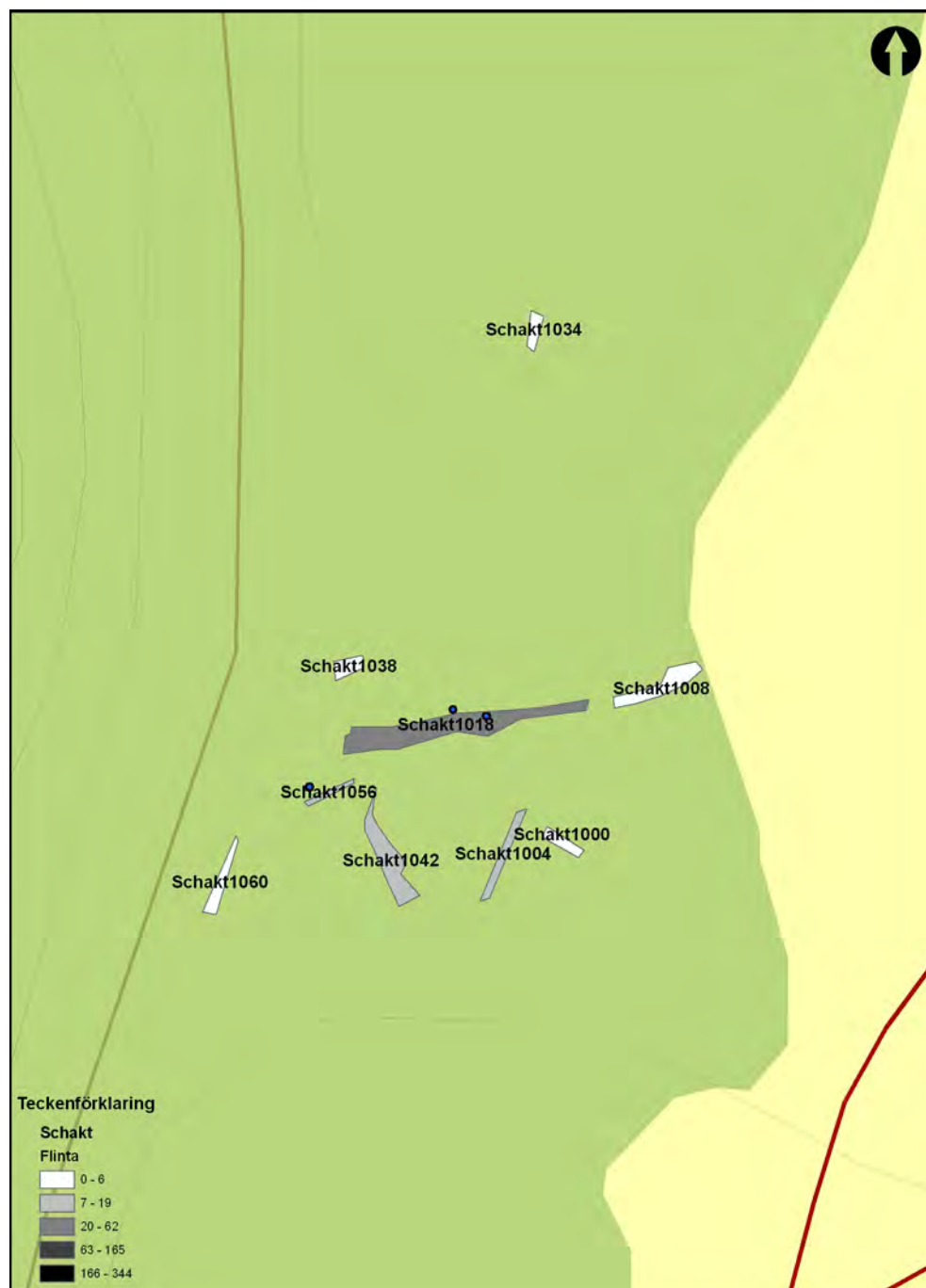
Kartan visar anläggningar inom Nödinge 27:1. Skala 1:1000.

Schaktplan Nödinge 100

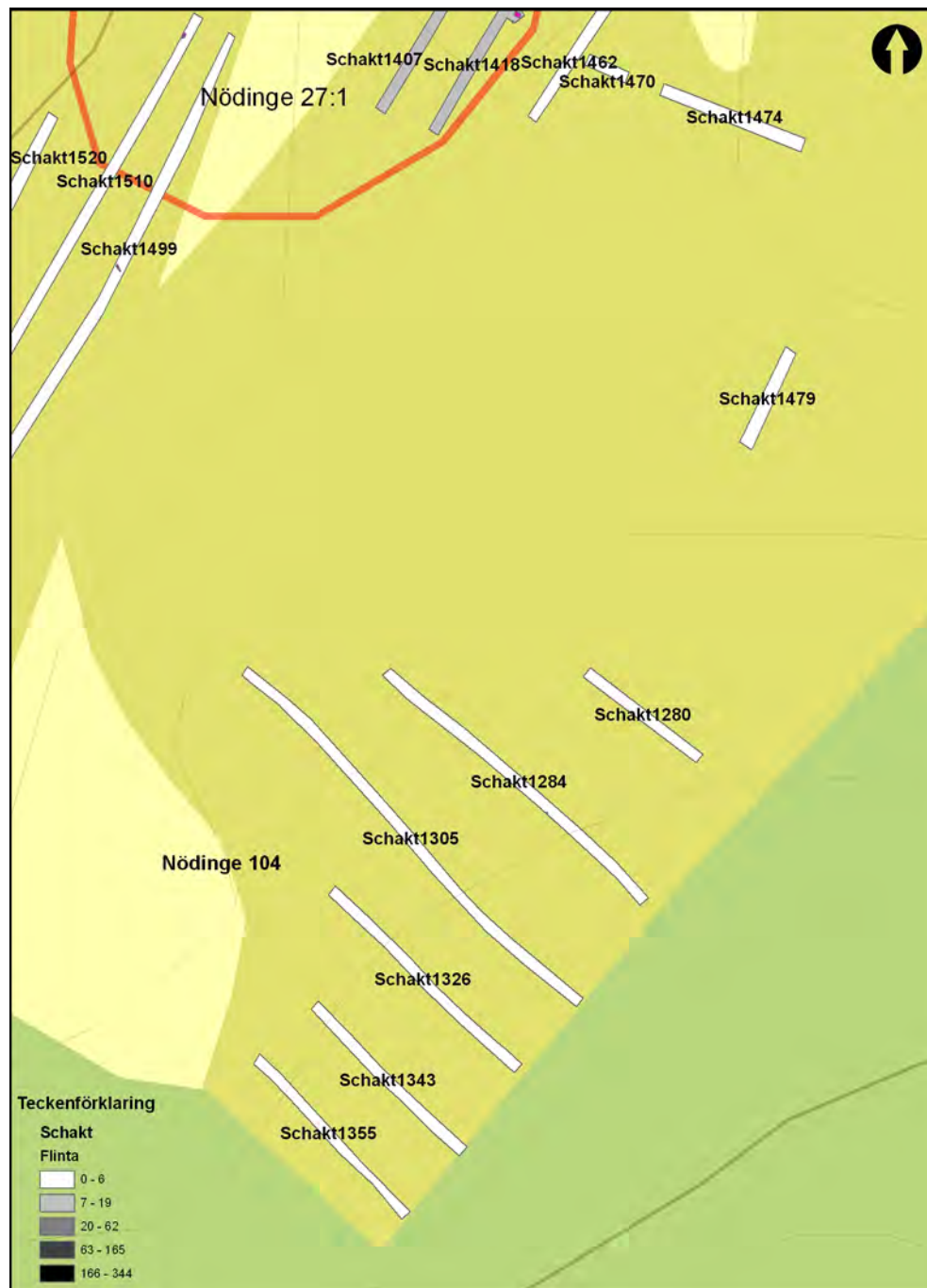
Kartan visar förundersökningsschakt inom Nödinge 100. Skala 1:1000.

Schaktplan Nödinge 103

Kartan visar förundersökningsschakt inom Nödinge 103. På kartan syns även vilka schakt som innehöll mest respektive minst antal flinta. Skala 1:1000.

Schaktplan Nödinge 104

Kartan visar förundersökningsschakt inom Nödinge 104. Skala 1:1000.

Bilaga 2

Anläggningslista

Anl ID	Typ	Beskrivning
A 1434	Härd	En oval 0,85x0,55 meter stor härd med sotig sand och eldpåverkad sten.
A 1443	Sotfläck	Svart sotig sand.
A 1449	Härd	En 0,95x0,6 meter stor härd med oregelbunden form. Fyllning av sotig sand och eldpåverkad sten.

Sammanställning av anläggningar som påträffats inom fornlämning RAÄ Nödinge 27:1.

Bilaga 3 - Fyndlistor

Fynd från Nödinge 5:1

Fyndenhet	Antal	patinerade	brända	svallet	avslag	övrigt slagen	splitter	spån	spånfragment	mikrospån	mikrospånfragment	kärna	kärnfragment	handtagskärna	kölformad kärna	avslagsskrapa	kärnyxa	övriga redskap	övrigt material	Kommentar/beskrivning	Schakt	Lämningsid
267	52	7	23	24	24	2	2	1												Två sidofragment av plattformskärnor. Två övrig plattformskärna. En kölformad kärna. En knuta. En övrig kärna, diskoid.	Sch 1199	Nödinge 5:1
268	10	4	5																	Fragment av plattformskärna. I övrigt flinta av allmän karaktär.	Sch 1630	Nödinge 5:1
269	136	3	16	75	49	3	2	2	2	2	2	2	2	1						Finns ej bland fynd, kan det vara R? - En knuta, en plattformskärna och en handtagskärna.	Finns inte i mättn	Nödinge 5:1
286	3	1	3																	Ett avslag var spånliknande.	Sch 1630	Nödinge 5:1
287	4	1	3	1																Flinta av allmän karaktär.	Sch 1636	Nödinge 5:1
307	11		8	3																Flinta av allmän karaktär.	Sch 303	Nödinge 5:1
308	1									1										Allmän karaktär.	Sch 309	Nödinge 5:1
317	10	3	6	4																Flinta av allmän karaktär.	Sch 313	Nödinge 5:1
322	1	1	1																	Allmän karaktär.	Sch 318	Nödinge 5:1
327	3	2	7	4																Allmän karaktär.	Sch 1662	Nödinge 5:1
333	11	3	1	3																Allmän karaktär.	Sch 335	Nödinge 5:1
334	3		1	2																En mycket stor bit övrigt slagen flinta.	Sch 339	Nödinge 5:1
1091	1		1	1																En bit slagen flinta	Sch 1087	Nödinge 5:1
1100	2			2																Två stora stycken av grovkornig grå flinta.	Sch 1096	Nödinge 5:1
1142	1		1																	Avslag av gråvit flinta.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1143	1		1																	Ett mindre avslag.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1144	2	1	1	1																En bit vitpatinerad övrig slagen flinta och ett spånliknande avslag.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1145	2		2																	Två bitar slagen flinta.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1146	6	3	2	4																Varierande kvalitet.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1147	2		1	1																Ett avslag och en bit bränd flinta.	Sch 1158	Nödinge 5:1
1177	2		2																	Allmän karaktär.	Sch 1173	Nödinge 5:1

Fynd från Nödinge 27:1

Fyndenhet	Antal	patinerade	brända	svallat	avslag	övrigt slagen	splitter	spån	spånfragment	mikrospån	Mikrospånfragment	kärna	kärnfragment	Handtagskärna	Köfornad kärna	avlagsskrapa	Kärnyxa	Övriga redskap	Övrigt material	Kommentar/beskrivning	Schakt	Lämningsid
1415	10				6	4														Allmän karaktär.	Sch 1407	Nödinge 27:1
1416	1				1															Allmän karaktär.	Sch 1407	Nödinge 27:1
1417	3					2	1	1												Allmän karaktär.	Sch 1407	Nödinge 27:1
1432	4				2	1	1	1												Ett av avslagen var spånliknande och biten övrig flinta påmände till viss del om ett kärnfragment.	Sch 1418	Nödinge 27:1
1433	1		1		1															Allmän karaktär.	Sch 1418	Nödinge 27:1
1434	3				1	1						1								Fragment av plattformskärna.		Nödinge 27:1
1468	2				2															Allmän karaktär.	Sch 1462	Nödinge 27:1
1469	3				1	1		1												Allmän karaktär.	Sch 1462	Nödinge 27:1
1562	1	1			1															Allmän karaktär.	Sch 1407	Nödinge 27:1
1563	1				1															Allmän karaktär.	Sch 1407	Nödinge 27:1
1564	1	1	1		1															Allmän karaktär.	Sch 1418	Nödinge 27:1
1565	1					1														Större bit av slagen gråvit grovkornig flinta.	Sch 1418	Nödinge 27:1
1566	6	1			4	2														Ovan feinumner på påsen?	Sch 1418	Nödinge 27:1
1567	3				1	1						1								Övrig plattformskärna. Ensidig plattformskärna med cortex på ryggen.	Sch 1418	Nödinge 27:1
1568	1											1								Knuta.	Sch 1470	Nödinge 27:1
1581	5				3	2														Allmän karaktär.	Sch 1577	Nödinge 27:1
1590	1		1		1															Allmän karaktär.	Sch 1586	Nödinge 27:1
1599	2				1		1													Allmän karaktär.	Sch 1595	Nödinge 27:1
1617	6	2	2		2	4														Allmän karaktär.	Lösfynd i markytan	Nödinge 27:1

	Antal	patinerade	brända	svallat	avslag	övrigt slagen	spilletter	spån	spånfragment	mikrospån	Mikrospånfragm	kärna	kärnfragment	Handtagskärna	Köformad kärna	avslagskrapa	Kärnyxa	Övriga redskap	Övrigt material		Allmän karaktär.	Lösfynd i markytan	Nödinge 27:1	
1618	2					1	1															Allmän karaktär.	Sch 1604	Nödinge 27:1
1619	2					1	1					1										En övrig kärna med plattform. Den andra biten av slagen flinta är kraftigt bränd men påminner till formen om en handtagskärna men på grund av skador går det inte att avgöra om det är en kärna.	Sch 1604	Nödinge 27:1
1620	1					1																Allmän karaktär.	Sch 1604	Nödinge 27:1
1625	1					1																Allmän karaktär.	Sch 1604	Nödinge 27:1
	61	5	5	0	31	22	2	1	1	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0				

Fynd från Nödinge 103

Fyndenhet	Antal	patinerade	brända	svallat	avslag	övrigt slagen	spilletter	spån	spånfragment	mikrospån	Mikrospånfragm	kärna	kärnfragment	Handtagskärna	Köformad kärna	avslagskrapa	Kärnyxa	Övriga redskap	Övrigt material	Kommentar/beskrivning	Schakt	Lämningsid	
1064																					Fyndpåsen saknas	Sch 1060	Nödinge 103
1067	2				2																Ett avslag med cortex på ryggen.	Sch 1065	Nödinge 103
1068	7	3	1		1	3	2				1										En ensidig tvåpolig kärna (Hensbacka), två spån varav ett med cortex på ryggen.	Sch 1042	Nödinge 103
1069	4				2	1							1								Sidofragment av plattformskärna.	Sch 1018	Nödinge 103
1071	3				3																Allmän karaktär.	Sch 1018	Nödinge 103
1072	4		2		2	2															Allmän karaktär.	Sch 1018	Nödinge 103
1076	10	2	7		7	3															Fleralet av flinterna var brända.	Sch 1004	Nödinge 103
1077	2				1								1								Sidofragment av en plattformskärna.	Sch 1004	Nödinge 103
1078	5		2		3	2															Allmän karaktär.	Sch 1042	Nödinge 103
1079	1				1																Allmän karaktär.	Sch 1018	Nödinge 103
1065a	1	1			1																Allmän karaktär.	Sch 1056	Nödinge 103
1065b	1		1										1								Bränt fragment av en kärna, förmodligen rest av en ensidig tvåpolig kärna.	Sch 1056	Nödinge 103

1070a	8			2	5					1									En kärnlignande bit.	Sch 1018	Nödinge 103
1070b	3				2						1								Avslag med retusch, retuschen ser emellertid ut som bruksretusch eller nafs-nafs	Sch 1018	Nödinge 103
R 1404	17	2	1	8	7	2													Allmän karaktär.	Sch 1018	Nödinge 103
R 1405	8	3	1	3	2	3													Allmän karaktär.	Sch 1056	Nödinge 103
R 1406	2			1	1														Allmän karaktär.	Sch 1060	Nödinge 103
	78	11	15	0	37	28	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

Fynd från Nödinge 104

Fyndenhet	Antal	patnerade	brända	svallat	avslag	övrigt slagen	splitter	spån	spånfragment	mikrospån	Mikrospånfragm	kärna	kärnfragment	Handtagskärna	Köformad kärna	avslagsskrapa	Kärnyxa	Övriga redskap	Övrigt material	Skakt	Lämningsid
1314	1																	1		Sch 1305	Nödinge 104
1341	1					1														Sch 1326	Nödinge 104
1342	1					1														Sch 1326	Nödinge 104
1354	1					1														Sch 1343	Nödinge 104
	4	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		

Bilaga 3

Rapporter 2012

- 2012:1 En stenåldersboplats vid sjön Lygnern i Sätila. Arkeologisk förundersökning/efterundersökning. RAÄ Sätila 116:1, Marks kommun, Västergötland.
Andreas Åhman
- 2012:2 Kompletterande utredning gällande vägalternativ inför vindkraftsetablering. Hålanda och Erska socknar, Ale och Alingsås kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:3 Särskild utredning. Inför detaljplanering inom fastigheten Ramstorp 3:21 och 3:22, Skepplanda socken, Ale kommun, Västergötland.
Pernilla Morner
- 2012:4 Två nyupptäckta boplatser i Nödinge – arkeologisk utredning inom fastigheterna Nödinge 4:82 m fl i Ale kommun, Västergötland. Särskild utredning.
Andreas Åhman
- 2012:5 Nyupptäckta fornlämningar inom fastigheterna Backa 1:13 m fl i Nödinge socken, Ale kommun, Västergötland. Särskild utredning.
Andreas Åhman
- 2012:6 Nyupptäckta fornlämningar inom fastigheten Haldarp 5:1 i Långhem socken, Tranemo kommun, Västergötland. Arkeologisk förundersökning gällande RAÄ Långhem 118:1-2 och 170.
Pernilla Morner
- 2012:7 Arkeologisk utredning inför breddning av riksväg 45, sträckan Ånimskog-Åmål, Ånimskog, Tydje, Tösse och Åmåls socknar, Åmåls kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:8 Arkeologisk utredning inför detaljplanering för bostäder inom fastigheten Häljered 3:1, Starrkärr socken, Ale kommun, Västergötland.
Pernilla Morner
- 2012:9 Arkeologisk utredning inför detaljplanering för bostäder inom fastigheten Marstrand 6:7, Marstrand socken, Kungälv kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:10 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ Ulricehamn 65, kvarteret Tvingen 9 m fl, Ulricehamns socken och kommun, Västergötland.
Pernilla Morner
- 2012:11 Arkeologisk utredning inför detaljplanering för bostäder inom fastigheten Tingberg 14:1, Sankt Peder socken, Lilla Edets kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:12 Arkeologisk delundersökning av fornlämning RAÄ Nödinge 30 inför anläggande av golfbana inom fastigheten Nödinge-Kullen 1:37, Nödinge socken, Ale kommun, Västergötland.
Leif Johansson

- 2012:13 Arkeologisk räddningsundersökning gällande en gravhög inom RAÄ Tydje 1, Tydje socken, Åmåls kommun, Västergötland.
Margareta Nilars
- 2012:14 Loholmen under arbete.....
Andreas Åhman
- 2012:15 Arkeologisk slutundersökning gällande RAÄ 182 och 185 i Gällstads socken, Ulricehamns kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:16 Arkeologisk utredning inför planerad busstation och parkeringsplats inom fastigheten Brobacka 1:4 m. fl, Långared socken, Alingsås kommun, Västergötland.
Pernilla Morner
- 2012:17 Frivillig arkeologisk utredning inför planerad deponi inom fastigheten Hönebäck 1:6 m.fl, St Peder socken, Lilla Edets kommun, Västergötland.
Pernilla Morner
- 2012:18 Arkeologisk utredning inför planerad detaljplan för bostäder inom fastigheten Hyssna 2:1, Hyssna socken, Marks kommun, Västergötland
Pernilla Morner
- 2012:19 Stenåldersboplatser i Backadalgången. Arkeologisk förundersökning av fornlämningarna RAÄ Nödinge 5:1, 27:1, 100, 103 och 104 i Ale kommun, Västra Götalands län.
Andreas Åhman
- 2012:20 Arkeologisk slutundersökning gällande RAÄ 448, 449, 450 i Örby socken, Borås kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2012:21 Arkeologisk utredning steg 2 inom fastigheterna Nygård 3:1, Bälinge 6:16 m fl, Alingsås och Bälinge socknar, Alingsås kommun, Västergötland.
Mats Hellgren

